

Gode råd til udbud af etablering og drift af grønne områder

I 2018 afholdt Forum for Bæredygtige Indkøb en møderække vedrørende udbud af bæredygtig etablering og drift af grønne områder. Resultatet blev nedenstående råd til indkøbere, driftsfolk og udbudskonsulenter, der skal udbyde drift eller etablering af grønne områder, herunder beplantning, vedligehold af græs/åbne arealer og ukrudtsbekæmpelse. Rådene er fokuseret på forberedelsen af udbud på etablering og drift af grønne arealer.

Rådene er udarbejdet i 2018 af en temagruppe bestående af gartnere, maskinleverandører, entreprenører, offentlige og private drifts og- udbudsfolk samt fagpersoner, og det er vigtigt at bemærke, at rådene ikke er kvalificeret fagligt. De gode råd kan betegnes som inspiration til at komme i gang med miljøkriterier på området. For at kunne opstille objektive miljøkriterier på området - der f.eks. kan sikre at den mest miljøvenlige metode til ukrudtsbekæmpelse vælges - er der brug for yderligere udvikling af miljønøgletal på området. Etablering og drift af grønne områder er derfor fortsat et område, hvor der er brug for yderligere viden, for at kunne opstille kvalificerede miljøkriterier.

Indhent viden om:

Organisationens holdning til brug af pesticider

KL, Miljø- og Fødevareministeriet og Danske Regioner fornyede i 2007 en aftale om udfasning af brug af pesticider på offentlige arealer. Det vil derfor være en god idé at undersøge, om din organisation har udarbejdet en udfasningsplan, eller har vedtaget en politik for brug af pesticider.

Muligheder og begrænsninger for de grønne arealer

Er det for eksempel muligt at tanke sekundavand i nærheden, til brug i forbindelse med hedvandsbehandling samt vask af maskiner? Kan der opstilles ladestandere, der muliggør brug af el-drevent maskiner?

Fysiske forhold på arealet

Måske har din organisations egen driftsafdeling viden om eksempelvis Jordbundsforhold, ukrudtsarten (frø eller rodukrudt) og procentdel af ukrudt på området, hvilket kan have betydning for hvilke fremgangsmåder der er bedst egnede til vedligehold af området.

Hvad er miljøvenligt?

Inden udbuddet offentliggøres, er det vigtigt at have defineret, hvordan miljøvenlig drift af området realiseres bedst, med fokus på plejen af de forskellige elementer. Afbrænding kan således både være en miljøvenlig og billig løsning til nogle opgaver, ligesom de mest miljøvenlige pesticider, der indeholder pelargonsyrer kan anvendes helt tæt ved vandløb og er derfor kan være mere miljø- og arbejdsmiljøvenlige til bekæmpelse af bjørneklo end brug af maskiner.

Indhent erfaring om:

Udbuds- og driftsafdelingerne i de kommuner, der har erfaringer med at udbyde driften af lignende grønne områder, og høst deres erfaringer med at vægte miljøhensyn i udbud og efterfølgende drift af grønne områder. De vil typisk kunne påpege fokusområder, der bør prioriteres i forskellige stadier af forberedelse og udbudsproces.

De relevante afdelinger i din organisation.

Driftsafdelingen i din organisation vil måske kunne fortælle dig, hvor stor effektivitet (km/t) maskinerne har kørt med under nuværende kontrakt, samt hvor mange årlige kørsler har været nødvendige. Forhør dig også hos miljøafdelingen i din organisation, om du her kan finde sparring eller vejledning i at inddrage grønne krav i dit udbudsmateriale.

Den nuværende leverandør til driftsopgaven

Ofte vil det være givtigt at evaluere på den hidtidige drift af området med den leverandør, der senest har haft kontrakten, og indhente deres erfaringer med området. Gennemgå kontrakten med dem, med henblik på at tilrette eventuelle mangler. Måske har driftsopgaven vist sig at kræve andre teknologier eller værktøjer, end det stod beskrevet i kontrakten? Hvilken tilgang har den nuværende leverandør brugt, og hvad er styrker og svagheder herved? Har der været uforudsete udfordringer, der bør adresseres i udbudsmaterialet?

Brug markedsdialog

Forud for udformningen af dit udbud, bør du indgå i en mere eller mindre struktureret markedsdialog med potentielle tilbudsgivere. Brug markedsdialogen som et værktøj, til at undersøge alle muligheder for at udføre opgaven. Det er helt centralt at høre, hvordan potentielle leverandører selv foreslår at nedsætte miljøbelastningen, vær dog opmærksom på, at der kan være forskel på de tal leverandørerne oplyser og de tal, som viser sig ved praktisk brug. Forhør dig for eksempel om de nyeste teknologier på markedet, såsom robot- og sensorteknologier, men husk at sammenligne en potentiel leverandørs beretning om teknologiers kunnen med erfaringer fra de potentielle leverandørers (offentlige) kunder.

Den største miljøbelastning fra drift af grønne områder opstår gennem dieselforbruget. Til de opgaver, der løses bedst og mest miljøvenligt ved brug af diverse maskiner, vil det være en god idé at undersøge mulighederne for at stille krav til brug af eldrevne køretøjer og håndværktøjer, samt brug af solceller til opladning heraf. Markedet kan måske ikke levere i dag, så det bør muligvis stilles som et kriterium, der giver point i tilbudsevalueringen. Kan el som drivmiddel ikke opnås ved det ønskede materiel, kan muligheden for at bruge 2. generations biobrændsel med fordel undersøges.

[Læs Konkurrence- og Forbrugerstyrelsens vejledning om markedsdialog her.](#)

Brugerinddragelse

Borger- eller brugerinddragelse er vigtig før det gode udbud. Kortlæg og forstå brugen af arealet og få brugernes input. Vis eventuelt brugerne, hvordan området kunne komme til at se ud, ved at benytte en mere miljøvenlig tilgang til drift og vedligehold af området. Kunne området indrettes på en måde der både minimerer driftsbehovet, og samtidig imødekommer borgernes behov?

Tag for eksempel udgangspunkt i [Kvalitetsbeskrivelserne for drift af grønne områder](#).

Send dit udbudsmateriale i høring

Efterspørg i branchehøringen specifikt ændringsforslag, der kan minimere miljøpåvirkningen.

Udbudsform

Brug mest fordelagtige tilbud i stedet for laveste pris, og giv point for miljøtiltag, men vær opmærksom på at der ikke umiddelbart findes en standardiseret måde at opgøre om et tiltag objektivt set er mere miljøvenligt end et andet. Skel eventuelt til Københavns Kommunes udbud af drift af grønne områder, hvor miljøhensyn vægter med 25 %. Heri efterspørger Københavns Kommune en beskrivelse af miljøforbedrende tiltag i driften udbedt fra tilbudsgiver, og indgår dermed som en del af evalueringen. Forhør dig eventuelt hos dine kolleger i miljøafdelingen, eller andre relevante fagpersoner, for at bekræfte at de indkomne beskrivelser rent faktisk sikrer en højere grad af miljøhensyn.